

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-06-05

Vår referens

Helene Roslund

Strateg

Helene.Roslund@malmo.se

Genomlysning av orosanmälningar för 2023 FSKF-2024-2190

Sammanfattning

En genomlysning av förskolornas orosanmälningar under 2023 har genomförts. Under 2023 inkom till arbetsmarknads- och socialförvaltningen 337 orosanmälningar från förskoleförvaltningen. Orosanmälningarna 2023 berörde i störst utsträckning uppgifter, ofta från barnet själv, om att hen utsatts för våld i hemmet eller bevittnat våld mellan anhöriga.

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner redovisningen.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 240612 Genomlysning av orosanmälningar för 2023

Beslutsplanering

Ordförandeberedning FSKN 2024-06-03

Förskolenämnden 2024-06-12

Ärendet

Förskoleförvaltningen har inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och som ett led i det prioriterade arbetet kring förskolans kompensatoriska uppdrag, följt upp de orosanmälningar som gjorts inom förskoleförvaltningen år 2023. Syftet med genomlysningen är att kartlägga förskolornas orosanmälningar under året för att öka kunskaperna kring orsaker till oro och förskolornas anmälningar. Uppföljningen utgör därutöver också en av de insatser som förskolenämnden hänvisar till i sitt yttrande utifrån stadsrevisionens granskning av arbetsmarknads- och socialnämndens samt förskolenämndens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Genomlysningen kommer tillsammans med ytterligare insatser utveckla förvaltningens arbete kring barn som riskerar att fara illa, till exempel i implementeringen av Trygga barnet.

Sammanfattning av författningsstöd

11 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen (SoL)

Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden.

14 kap. 1 § SoL

Följande myndigheter och yrkesverksamma är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa:

1. myndigheter vars verksamhet berör barn och unga,
 2. andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten, Kriminalvården, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen,
 3. anställda hos sådana myndigheter som avses i 1 och 2, och
 4. de som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga eller inom annan sådan verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område.
- [...]

Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i första stycket är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd. [...] Lag (2015:982).

Med orosanmälan menas sådan anmälan till socialnämnden som avses i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen, se ovan. Anmälaren ska inte själv utreda misstanken eller kategorisera sin oro. Det är socialtjänsten som kategoriserar orsaken till oro och utreder om det finns substans i misstankarna om att barnet far illa. Bland annat av detta skäl är det alltså inte möjligt att sätta likhetstecken mellan en orosanmälan och att barnet de facto riskerar fara illa.

Orosanmälningar i Malmö stad

När oron gäller att barnet är utsatt för brott i hemmet (våld, övergrepp) måste förskolan göra en orosanmälan utan att först informera vårdnadshavarna. När oron berör andra förhållanden, exempelvis icke-akuta brister i omsorgen, finns ett litet utrymme för förskolan att före en orosanmälan göra samtala med vårdnadshavarna om barnets situation. Ett sådant samtal kan ibland innebära att förskolans oro för barnet skingras eller så kan samtalet i sig medföra att åtgärder vidtas i hemmet och i förskolan som väl tillgodoser barnets behov. Sker ingen förbättring i barnets situation efter ett sådant samtal ska förskolan göra en orosanmälan. Såväl i samtal med medarbetare vid arbetsmarknads- och socialförvaltningen som i nationella utvärderingar¹, framkommer att när en orosanmälan föregåtts av dialog och samarbete mellan förskola och hem, är vårdnadshavarna också mer benägna att ta emot hjälp av socialtjänsten.

¹ Se mig, rätten till stöd tidigt i livet, Bris 2023

Under 2023 inkom till arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Malmö totalt nästan 20 000 orosanmälningar gällande barn 0–17 år. 337 av dessa kom från förskoleförvaltningen. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen inledde utredning i något mindre än hälften av ärendena från förskoleförvaltningen. Det kan finnas flera skäl till att arbetsmarknads- och socialförvaltningen inte inleder en utredning, exempelvis att barn och familj redan är föremål för insatser.

Anmälningarna gällde 307 barn eller närmare 2 procent av det totala antalet barn i kommunal och fristående förskola i Malmö. Under 2021-2023 orosämälde de fristående förskolorna i lägre utsträckning än de kommunala, sett till antalet barn i respektive utbildning.

Tabell. Orosämälningar inkomna till ASF år 2021-april 2024²

År	Förskolor i Malmö	Kommunal förskola	Fristående förskola
2021	457	447	10
2022	345	331	14
2023	337 (307 barn)	322	15
2024 t.o.m. 30 april	154 (146 barn)		

Under de första fyra månaderna 2024 kan en viss ökning av antalet orosanmälningar från förskolan ses jämfört med motsvarande period under föregående år. Under januari – april 2024 har det inkommit totalt 154 orosanmälningar till arbetsmarknads- och socialförvaltningen från förskoleförvaltningen. Utredning har inletts i 95 av dessa. Under motsvarande tid föregående år (2023) hade förskolorna gjort 135 orosanmälningar som avsåg 127 barn. Utredning inleddes i 85 av dessa ärenden.

I samband med denna genomlysning, som gjorts i samverkan med arbetsmarknads- och socialförvaltningen, kan följande områden för oro urskiljas i förskoleförvaltningens orosanmälningar:

- Oro för att barn utsätts för våld i hemmet³– 43 procent
- Oro för brister i omsorgen om barnet – 13 procent
- Uppgifter om oroande frånvaro - 12 procent
- Uppgifter om övergrepp – 5 procent
- Uppgifter om oro, övriga fall – 28 procent

Orosämälningar inom området ”övriga fall” kan röra exempelvis utåtagerande beteende hos barn eller djupgående konflikter i hemmet.

² Uppgifter från ASF

³ Siffran inkluderar ett tiotal fall där barn uppgett att de bevittnat våld mot nära anhörig

Ansvariga

Linda Abrahamsson Avdelningschef
Serene Rosberg Förvaltningschef